
22.s.e.t. 12. nov. 2017. Reformationsgudstjeneste.

336: Vor Gud – 495: Midt i livet – 337: Behold os, Herre – 437: Vi tro, vi alle tro – 289: Nu bede vi // 490: O søde Gud, din kærlighed – 334: Guds kirkes grund

Matt. 18,21-35: Om tilgivelsens nødvendighed.

Over hele verden har kirker og menigheder det sidste års tid fejret, at det forleden, den 31. okt., var 500 år siden, at den tyske munk og professor Martin Luther fremsatte 95 teser mod bl.a. den afladshandel, der fandt sted i hans eget kirkesamfund efter påbud fra paven.

Hermed var reformationen sat i gang. Luther havde ikke til hensigt at oprette et nyt kirkesamfund, men i tale og skrift tordnede han mod de misbrug, der fandt sted inden for den katolske kirke. Han indså, at kirken var kommet på afveje, og for sit eget vedkommende fandt han ud af, at hans gerninger ikke gjorde ham retfærdig i Guds øjne. Vi kan sige, at han genopdagede evangeliet. Vi bliver frelst af nåde – ved tro – ikke af lovgerninger! Det havde selvfølgelig hele tiden stået i Bibelen, men det havde man bare glemt.

Evangelieteksten til i dag er i grunden velvalgt til en søndag, hvor vi fejrer reformationen. (Eller det er måske os, der har valgt en søndag til den rette tekst). Vi hører i dag om, at den tilgivelse, som vi selv har fået i Jesus Kristus, at den er vi forpligtet til at række videre til vor næste.

Og så bider vi formodentlig mærke i, at den form for ret og retfærdighed, som hører til i Guds rige, er væsensforskellig fra den retfærdighed og rimelighed, der hører til i kongens eller i dronningens rige. I vort borgerlige samfund vil den tjener i lignelsen, der skylder kongen eller staten, et millionbeløb, selvfølgelig skulle betale, hvad han skylder eller blive sat i fængsel. Sådan bør en retsstat fungere, og

det finder vi – heldigvis – er ret og rimelig. *Giv kejserens, hvad kejserens er*, sagde Jesus engang. I samfundet bør enhver tage den straf, der følger med en forbrydelse – enten det nu er skatteunddragelse eller mord. Det er en nødvendighed, for at vi kan have ro og orden og opretholde freden i samfundet.

Det er det verdslige rige (eller det verdslige regimente), som Luther taler om. Ved at leve som lovlydige og anstændige borgere opnår vi ikke noget hos Gud, for det med tro og frelse hører til i et andet rige. Det rige er Guds rige (eller det åndelige regimente). Her gælder der helt andre spilleregler. I Guds rige er det Gud, der har udstukket de retningslinjer, som vi skal leve efter, og hvor målet er Himlen, den evige salighed.

De to rige skal ikke blandes – men de hører alligevel sammen al den stund, vi mennesker lever her på jorden, hvor vi er forpligtet til at lade vor kristne grundholdning præge vore handlinger og vort samfundsengagement. Men det kan aldrig blive statens opgave at blande sig i, hvad kirken skal forkynde og lære. Gør den det, så har staten overskredet sine beføjelser!

Som kristne er vi så privilegerede, at vi hører til i begge riger. Vi lever på jorden, og det skal vi takke Gud for – men som døbte kristne hører vi også til i Guds rige – og det har vi i særdeleshed al mulig grund til at takke Gud for.

Som vi kan lære fra lignelsen om den gældbundne tjener, så er Guds rige tilgivelsens rige, nådens rige. Men det rige har vi ikke automatisk del i. Vi må fødes ind i det. Det blev vi ved dåben. Dermed er alt ikke sagt. Lignelsen fortæller os noget om, at der er nogle, der tager imod evangeliet, og at der er andre, der ikke tager imod evangeliet. Vi kan ikke sige, at fordi vi er døbte, så har vi en gang for alle taget den kristne tro til os, og så er det det! Nej, så enkelt er det ikke. Vi

bedrager nemlig os selv, hvis vi lever i den tro eller overbevisning, at Guds kærlighed, nåde og tilgivelse sådan set ikke har noget med vor hverdag at gøre eller har direkte indflydelse på, hvordan vi opfører os over for hinanden.

Det er faktisk Guds mening, at der skal være sammenhæng i vore liv. Der skal være en sammenhæng mellem det, vi tror og siger og så det, vi gør. Vi har en forpligtelse til at være autentiske kristne, dvs. kristne, der er ærlige, ægte og troværdige i alt, hvad vi siger og gør.

Som lignelsen fortæller os, så skal vi stå til regnskab over for Gud. Det skal vi i dag, og det skal vi på dommens dag. Det må være ret og rimeligt. Han har udstukket de retningslinjer, som han vil, vi skal leve efter. Og han forventer, at vi gør det! Som eksempel kan vi nævne de ti bud, der skal holde os på plads og hjælpe os til, at vi opfører os ordenligt over for vore medmennesker og omgås hinanden med kærlighed og respekt. Derudover har vi fået et pålæg om, at vi ikke må tro og tilbede andre guder end den Gud, der er himlens og jordens Skaber og Jesu Kristi Far – og dermed også vor himmelske Far!

Jesus har også givet os det dobbelte kærlighedsbud om, at vi skal elske både Gud og vor næste af et helt og udelt hjerte. Når Gud, og når Jesus giver os nogle retningslinjer for, hvordan vi bør leve, så mener han det faktisk. Vi skal overholde dem. Vi skal ikke lege med dem. Eller mene, at det er ligegyldigt, om vi lever efter dem eller ej. Er det vor holdning, så bedrager vi ganske enkelt os selv.

Tjeneren eller embedsmanden i lignelsen vidste udmærket, at han var sat til at forvalte sin herres ejendom i forhold til den ordre eller arbejdsbeskrivelse, som han havde fået. Men han mislykkedes. Fristelsen til at bruge midler, der ikke havde været hans egne, var blevet for stor. Han havde sat sig i gæld. En gæld, der var så stor, at han aldrig nogensinde ville kunne betale den. Da regnskabet's time kom,

skulle gælden betales. Den gæld, som han havde haft mulighed for ikke at havne i, hvis han havde fulgt de forskrifter, der fulgte med jobbet. Han havde intet at betale med. Derfor krævede hans Herre, at han skulle bøde med sig selv, sin familie og alt, hvad han havde.

Loven, Guds lov skal overholdes. **Loven**, Guds bud er aldrig blev sat ud af kraft. Vi befinder os nøjagtig i den samme situation som tjeneren i lignelsen. Vi overholder ikke Guds bud eller forordninger. Vi overtræder de enkle spilleregler, som Gud har sat op for vort liv. Vi kommer til kort, når vi ikke elsker Gud af et helt hjerte; når vi ikke elsker vor næste og tilgiver ham. Når Gud så siger til os, at vi har fejlet på det punkt, så lærer vi at erkende, at vi er skyldige, for Gud har talt til vor samvittighed.

Det var det, der skete med tjeneren i lignelsen. I sit hjerte og sin samvittighed anerkendte han, at han var skyldig og havde fortjent straffen, da han fandt ud af, at der ikke var nogen vej udenom. Denne erkendelse bragte ham i knæ – et tegn i datiden på ydmyghed og respekt over for ens overordnede. Han var afsløret og dømt. Gid han dog kunne få udsættelse indtil den dag, han kunne betale gælden tilbage!

Men sådan fungerer det ikke i Guds rige, vil Jesus sige til os. Ingen af os kan nogensinde betale det tilbage, som vi skylder Gud. Vi kan ganske enkelt ikke selv udradere skylden eller på nogen måde gøre os fortjent til frelsen, til saligheden. Men kommer vi på knæ på samme måde som tjeneren, så har loven gjort sin gavnlige virkning. Gud vil nemlig have os derhen, hvor vi ikke kan selv.

Gør-det-selv-mennesker vil gerne klare livet selv – og om muligt skaffe sig en plads i Guds rige. Hvis vi selv vil sørge for vor frelse og skaffe retfærdighed over for Gud, så ryster han på hovedet og fortæller os, at selvretfærdighedens vej fører os bort fra frelsen og det

evige liv. Bort fra en plads i det evige Guds rige. – Havde vi nu selv skullet eller kunnet betale os fra vor gæld og skyld – hvad gavnede Jesu død os så?

Kongen i lignelsen fik medynk med den stakkels tjener og eftergav ham gælden. Det er jo netop det, som Jesus har gjort med sin død. Han har eftergivet os gælden. Tilgivet os. Skænket os syndernes forladelse. Det er **evangeliet** til os: at Jesus Kristus har betalt vor gæld til Gud, og derfor er vi sat fri. Gud lader nåde gå for ret. Sådan er det i Guds rige, i tilgivelsens rige: Gud lader nåde gå for ret. Det drejer sig for os om at *gribe om det og tage imod det i tro*.

Den frihed, som vi har fået ved troen på, at det er sandt, at Jesus har sat os fri og slået en stor streg over vor skyld og gæld, er ikke en frihed til hvad som helst. Det er ikke en frihed til at fortsætte med at overtræde Guds bud, men det er en frihed til at leve i tjeneste for andre. Det udtrykker Martin Luther sådan her i et af sine vigtigste skrifter (Om et kristenmenneskes frihed):

”Selv om en kristen nu er fuldstændig fri, så skal han alligevel gøre sig til tjener for at hjælpe sin næste. Han skal omgås ham og handle mod ham, som Gud har handlet med ham i Kristus. Og han skal gøre det alt sammen for intet, ikke søge andet derved end Guds velbehag... Se, således er troen en kilde til kærlighed og glæde i Gud, og kærligheden er en kilde til et frit, villigt, muntert liv i uselvsk tjeneste for næsten” (Om et kristenmenneskes frihed i: *Martin Luther Skrifter i Udvalg*, Credo, København 1981, s. 90f.).

Jo, at være tilgivet forpligter. At være sat fri forpligter. At have taget imod Guds nåde i Jesus Kristus forpligter. At have taget imod Jesus Kristus som Herre og Frelser forpligter.

Derfor er Gud ikke tilfreds med os, hvis vi handler som den tilgivne tjener i lignelsen, der ikke vil tilgive sin kollega et lille beløb i forhold til den gæld, som han selv havde fået eftergivet. Kollegaen bad om henstand: Han blev ikke tilgivet, men sat i fængsel.

Hvis Guds tilgivelse betyder noget for os; hvis vi lever i tilgivelsens rum; hvis vi lever i frihedens rum, kan vi så andet end at tilgive det menneske, der har forsyndet sig imod os? Den kærlighed, som vi selv har modtaget fra Kristus, må *nødvendigtvis* rette sig mod vor næste. Vi er som frikøbte kristne kaldet til at være et genspejl af Guds kærlighed.

Kristentroen skal praktiseres i vor hverdag, og herom siger Luther: *"Vi kristne skal bryde ud i gerninger og dermed vise for alle mennesker, at vi har en retsksaffen tro. Gud behøver ikke dine gerninger. Han har nok i din tro. Men derfor vil han have gerningerne gjort, for at du dermed for dig selv og al verden kan bevise din tro. For Gud ser troen, men du og andre mennesker ser den ikke. Derfor skal du rette dine gerninger derhen, at de gavne næsten"* (Kirkepostillen til 22. s.e.t. 1544).

Vi se skal tjene vort medmenneske. Vi skal tilgive det menneske, der sårer os. Det er svært. Det ved vi alle. Nogle gange ved vi, at vi bør tilgive, men vi kan ikke. I den situation må vi bede til Gud om, at han vil forløse det i os, der hindrer os i at tilgive. Og vi må bede om, at han vil hjælpe os og give os den kraft og styrke, som vi har brug for og villighed til at række vor tilgivende hånd ud til den næste, vi skylder en undskyldning eller tilgivelse.

Lad så et vers fra epistelteksten stå som afrunding: *"Jeg har tillid til, at han, som har begyndt sin gode gerning i jer, vil fuldføre den indtil Kristi Jesu dag"* (Fil.1.6).

Lovprisning

Ære være Faderen, som har elsket os med en inderlig kærlighed.

Ære være Sønnen, som har udgydt sit dyrebare blod for os.

Ære være Helligånden, som gør dette levende for vore hjerter. *Amen.*